

til sidst at fungere som fuldstændige Privatbaner under de Former, hvorunder ellers disse arbejder. Og for saa vidt den højtærede Minister vil fastholde denne Synsmaade og mener, at Loven byder tilstrækkelig Sikkerhed mod at komme ind paa et saadant Skraaplan, tror jeg, det vilde være rigtigt i Udvalget at optage til meget alvorlig Behandling Spørgsmaalet om en Forandring af Loven derhen, at den tillader Bredspor, saa meget mere, som der efter Lovforslaget her ikke alene er Tale om Transport af Mergel paa Tipvogne og sligt, men ogsaa om Transport af Tørv og andet Brændsel. Det kan overmaade let tænkes, at det er ønskeligt at føre Mergelen fra den særlige Mergelbane videre over paa en Normalbane, Privat- eller Statsbane, og da vil Omlæsningen medføre betydelig Ulempe og Udgift. Men dette gælder i endnu højere Grad om Brændsel, og jeg finder Anledning til at gøre opmærksom paa, at der i Tilknytning til Lovforslaget findes aftrykt et Andragende om Bevilling til Bygning af en smalsporet Transportbane fra Tylstrup til Neder Gaaselune i den store Vildmose, og denne Bane er, saa vidt vides, alene bestemt til Transport af Brændsel. Jeg tror, at Banen er anlagt som smalsporet, fordi Administrationen modsatte sig, at den blev anlagt som bredsporet. Man har altsaa her anlagt en Bane, som kræver Omlæsning paa Tylstrup Station af Brændsel, som netop under saa at sige alle Forhold skal føres videre ad Statsbanen. Det havde været mere praktisk, om en Bane af denne Art havde været anlagt som bredsporet. Der foreligger jo et Lovforslag om Udnyttelse af den store Vildmose, og denne Banes Spor vil da indgaa som Led i Transportmidlerne til Besørgelse af de store Mængder af Tørv, som man tænker sig at producere i Mosen. Det kan være, at der er Tale om andre tilsvarende særlige Spor enten til den store eller til den lille Vildmose, og der vil bredsporede Anlæg være paa deres Plads.

Nu har den højtærede Minister ganske vist udtalt, at det, der var Meningen med at begrænse Lovforslaget til at gælde smalsporede Baner, var Ønsket om, at Baneanlægene ikke blev for kostbare. Saa snart man gik over til bredsporede Baner, vilde der komme Krav om Transport med almindelige Jernbanevogne paa disse Baner, og derved vilde Anlægget blive for kostbart. Jeg tror nu ikke, at denne Betragtning helt holder Stik. Man forveksler Bekostningen ved Spor anlægget

og Bekostningen ved Materiellet. Ved Transport paa Bane er det ikke billigere at have en hel Mængde smaa, relativt billige Vogne fremfor nogle faa store, relativt dyre. Det omvendte er Tilfældet, saa at den Forskel, der muligvis kan være i Udgiften ved Anlæg af noget sværere eller noget lettere Skinner, i Almindelighed rigeligt opvejes af den Beparelse, der opnaas ved at bruge nogle faa store Vogne i Stedet for en hel Mængde smaa. Jeg tror derfor, at Ønsket om at kunne føre Vognene videre fra Mergelbanerne ind paa almindelige Baner vil gøre sig gældende, og at man i Udvalget bør tage under alvorlig Overvejelse, om der ikke paa dette Punkt burde foretages en Forandring af Lovforslaget.

Westergaard: Med Hensyn til Spørgsmaalet om bredsporede eller smalsporede Baner til Transport af Mergel, Brændsel og i det hele andre Varer end Mergel har man navnlig gjort den Opfattelse gældende, at skulde man anlægge bredsporede Baner, vilde der kræves for store Anlægsudgifter, i hvert Fald betydeligt større end for smalsporede Baner, saa at ikke alene Staten, men ogsaa og navnlig Beboerne vilde faa meget større Udgifter end ved Anlæg af smalsporede Baner. Jeg er ikke blind for det Forhold, som blev fremdraget af det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss), at det paa mange Omraader kan have sine Fordele, at Banen er bredsporet, og jeg tror heller ikke, at man vilde komme i Modstrid med vedkommende Egenes Befolkning, hvis man paa rimelige Betingelser kunde give dem en bredsporet Bane i Stedet for en smalsporet. Men jeg har ikke rigtig Tro til, at man vil kunne magte at gennemføre dette.

De Udtalelser, der er fremsatte vedrørende det foreliggende Lovforslag, har givet Indtryk af, at man fra alle Sider her i Salen stiller sig overordentlig velvilligt til Baner af den heromhandlede Art, og jeg har opfattet Sagen saaledes, at man har en levende Forstaaelse af disse Baners Betydning. At denne Betydning er meget stor, fremhævede jeg i Gaar, og der kunde i det hele siges meget om den Ting. Der er ikke Tvivl om, at der kan leve mindst dobbelt saa mange Mennesker i et Land — ja, der kan vel egentlig ikke sættes en Grænse for Tallet — naar hele Landets Jordoverflade udnyttes i fuldt Maal til Dyrkning, end naar store Strækninger ligger udyrkede hen, og